

T.C.
İstanbul
YENİ YÜZYIL
ÜNİVERSİTESİ

ECZACILIK FAKÜLTESİ

2025-2026 Eğitim Yılı Bahar Yarıyılı

Dersin Adı: Sağır ve İşitme Engelli Bireylerle Mesleki İletişim			Dersin Kodu: USD100
3 AKTS	2 yıl – 1 yarıyıl	Lisans	Seçmeli
	Teorik: 2 s/ hafta	Uygulama: 0 s/ hafta	Türkçe
Öğretim Elemanı Adı Öğretim Görevlisi Ceren Ay e-posta adresi: cerenulku.ay@yeniuyuzyl.edu.tr İrtibat telefonu: 444 5001			

Görüşme Saatleri:

Gün/Saat

13:00-16:00 Perşembe

(Varsa) Dersin web sayfasının adresi:

Dersin Genel Amacı: Bu dersin amacı; öğrencilerin, sağır ve işitme engelli bireylerle yürütülen mesleki etkileşim ve hizmet sunumu süreçlerinde, erişilebilir, etik, kapsayıcı ve hak temelli bir iletişim yaklaşımı geliştirmelerini sağlamak; işaret dili, sağır kültürü ve engellilik alanına ilişkin kuramsal ve uygulamalı bilgileri bütüncül bir çerçevede kazandırmaktır. Ders, öğrencilerin engelliliği yalnızca tıbbi bir eksiklik alanı olarak değil, insan hakları, toplumsal katılım ve eşit yurttaşlık perspektifi çerçevesinde değerlendirebilmelerini hedeflemektedir.

Bu kapsamda ders; öğrencilerin, sağır ve işitme engelli bireylerin dilsel ve kültürel özelliklerini, iletişim pratiklerini ve toplumsal konumlanışlarını tanımalarını; mesleki görüşme, danışmanlık, yönlendirme ve hizmet sunumu süreçlerinde iletişim engellerini tanımlayabilmelerini, bu engelleri azaltmaya yönelik çözüm odaklı stratejiler geliştirebilmelerini amaçlamaktadır. Aynı zamanda öğrencilerin, çok disiplinli çalışma ortamlarında tercüman, uzman ve hizmet alan rollerini ayırt edebilmeleri; mesleki etik, gizlilik, tarafsızlık ve profesyonel sınırlar çerçevesinde sorumluluklarını kavrayabilmeleri hedeflenmektedir.

Dersin bir diğer temel amacı; öğrencilerin, kamu, sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve adalet gibi farklı hizmet alanlarında, sağır ve işitme engelli bireylerin kamusal hizmetlere erişiminde karşılaşılan yapısal ve iletişimsel engelleri analiz edebilme; erişilebilirlik ilkesine dayalı, kapsayıcı hizmet modelleri ve uygulama önerileri geliştirebilme yeterliğini kazanmalarını sağlamaktır. Bu doğrultuda ders, öğrencilerin hem temel düzeyde işaret dili temelli mesleki iletişim kalıplarını kullanabilmelerini, hem de kendi meslek alanlarına özgü erişilebilir iletişim pratikleri tasarlayabilmelerini desteklemeyi amaçlamaktadır.

Sonuç olarak bu ders, öğrencilerin mezuniyet sonrasında sahada karşılaştıkları sağır ve işitme engelli bireylerle yürütülecek mesleki süreçlerde, duyarlı, yetkin, etik ve insan hakları temelli bir iletişim yaklaşımı geliştirmiş profesyoneller olarak yetişmelerine katkı sunmayı hedeflemektedir.

Öğrenme Çıktıları ve Alt Beceriler:

Sağır ve işitme engelli bireylerin dilsel ve kültürel özelliklerini tanımlar; sağır kültürü ve işaret dilinin temel özelliklerini ayırt eder.

Engelliliği hak temelli ve sosyal model çerçevesinde değerlendirir; tıbbi ve sosyal modeli karşılaştırır.

Mesleki iletişim süreçlerinde etik ilkelere uygun davranır; gizlilik, rol sınırları ve profesyonel sorumlulukları gözetir.

Sağır bireylerle mesleki görüşme sürecini planlar; görüşme ortamını erişilebilir biçimde düzenler ve uygun iletişim stratejisi belirler.

Temel düzeyde mesleki işaret dili kalıplarını kullanır; tanışma, yönlendirme ve bilgilendirme ifadelerini uygular.

Kurumlarda erişilebilir iletişim süreçlerini analiz eder; iletişim engellerini tespit eder ve çözüm önerisi geliştirir.

Sağır bireylerin kamusal hizmetlere erişiminde karşılaşılan sorunları açıklar; sağlık, adalet ve sosyal hizmet alanlarından örnekler verir.

Vaka örnekleri üzerinden uygun mesleki iletişim yaklaşımı geliştirir; vaka analizi yapar ve uygun yöntemi seçer.

Çok disiplinli çalışmalarda profesyonel rol sınırlarını ayırt eder; tercüman, uzman ve hizmet alan rollerini karıştırmaz.

Kendi meslek alanına yönelik erişilebilir ve kapsayıcı iletişim uygulaması tasarlar; basit bir iletişim planı hazırlar.

Dersin kısa tanımı: Bu ders, sağır ve işitme engelli bireylerle mesleki ortamlarda erişilebilir, etik ve kapsayıcı iletişim kurmaya yönelik kuramsal ve uygulamalı bilgi ve becerilerin kazandırılmasını amaçlar. Ders kapsamında sağır kültürü, işaret dilinin temel özellikleri, engellilikte hak temelli yaklaşım, mesleki görüşme ilkeleri ve kamu, sağlık, eğitim ve sosyal hizmet alanlarında erişilebilir iletişim uygulamaları ele alınır.

Genel Yeterlilikler: Mesleki ortamlarda sağır ve işitme engelli bireylerle erişilebilir ve etkili iletişim kurabilme, engelliliği hak temelli ve kapsayıcı bir perspektifle değerlendirebilme, mesleki etik, gizlilik ve profesyonel rol sınırlarına uygun davranabilme, erişilebilir hizmet sunumuna yönelik farkındalık ve sorumluluk geliştirebilme, çok disiplinli çalışma ortamlarında iş birliği ve iletişim becerisi gösterebilme ve kendi meslek alanında erişilebilir ve kapsayıcı iletişim uygulamaları geliştirebilme yeterliliklerini kazandırmayı amaçlar. Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Anlatım, soru-cevap, olgu sunum ve tartışma yöntemleri kullanılmaktadır.

Değerlendirme Yöntemi : ara sınav, uygulamalı ödev/proje ve final sınavı üzerinden yapılır; ara sınavın başarı notuna katkısı %30, uygulamalı ödev veya projenin katkısı %30 ve final sınavının katkısı %40'tır.

Önerilen Ders Kitabı:

1- <https://tidsozluk.aile.gov.tr/>

Yardımcı Okumalar:

Görsel ve işitsel sunumlar (power point sunumları)

Dersin İçeriği: Ara sınav(lar) ve final sınavı için belirlenen günler de belirtilecektir.

HAFTALIK KONULAR

Hafta	Konular
1	Türk İşaret Diline (TİD) giriş, dersin amacı ve kapsamı, iletişim ve erişilebilirlik kavramları
2	Engellilik yaklaşımları: tıbbi model, sosyal model ve hak temelli yaklaşım
3	Sağır kültürü, sağır kimliği ve dilsel azınlık perspektifi
4	İşaret dilinin yapısı ve temel özellikleri (sırası)

5	Sağır ve işitme engelli bireylerle iletişimde temel ilkeler ve doğru/yanlış tutumlar
6	Mesleki görüşme sürecinin planlanması ve erişilebilir iletişim ortamının oluşturulması
7	Arasınav
8	Temel fiiller
9	Mesleki iletişimde etik, gizlilik ve profesyonel rol sınırları
10	Sağlık alanında sağır ve işitme engelli bireylerle iletişim
11	Sosyal hizmet, psikoloji ve danışmanlık alanlarında iletişim
12	Adalet ve kamu hizmetlerinde sağır ve işitme engelli bireylerle iletişim
13	Vaka analizleri ve rol canlandırma çalışmaları
14	Öğrenci uygulamaları ve sunumlar Final Sınavı

DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

YARIYIL İÇİ ÇALIŞMALARI	SAYISI	KATKI PAYI
Devam		
Laboratuvar		
Uygulama		
Alan Çalışması(varsa)		
Derse Özgü Staj (Varsa)		
Ödev		
Sunum		
Projeler		30
Seminer		
Ara sınav		30
Final		40
TOPLAM		%100

DERSİN ÖĞRENİM ÇIKTILARININ PROGRAM YETERLİLİKLERİ İLE İLİŞKİSİ

No	Program Yeterlikleri/Çıktıları	*Katkı Düzeyi				
		1	2	3	4	5
1	Türk İşaret Dili'nin (TİD) temel dilbilgisi yapısını ve iletişim kurallarını kullanarak temel düzeyde iletişim kurabilir.					5
2	Alanıyla ilgili kuramsal bilgi birikimini, sağır ve işitme engelli bireylerle mesleki iletişim bağlamında yorumlayarak uygulamaya aktarır.					5
3	Türk İşaret Dili'nin (TİD) temel dilbilgisel yapısını, söz dizimini, zaman ve kip yapılarını, olumsuzluk biçimlerini ve temel anlatım stratejilerini kullanarak, günlük yaşam ve mesleki bağlamlarda anlaşılır, doğru ve bağlama uygun temel düzeyde iletişim kurar.					5
4	Engellilik alanını tıbbi yaklaşımla sınırlamaksızın sosyal model ve hak temelli yaklaşım çerçevesinde analiz eder; eşitlik, ayrımcılık yasağı ve erişilebilirlik ilkelerini mesleki uygulamalarına entegre eder.					5
5	İnsan hakları, meslek etiği ve deontolojik ilkeler doğrultusunda hareket eder; gizlilik, mahremiyet, tarafsızlık ve profesyonel sınırlar gibi temel etik gereklilikleri hizmet sunumunda gözetir.					5
6	Sağır kültürü ve işaret dili temelli iletişim pratiklerini dikkate alarak, farklı dilsel ve kültürel özelliklere sahip bireylerle kapsayıcı ve saygılı mesleki iletişim kurar.				4	
7	Sağır ve işitme engelli bireylerin hizmetlere erişiminde ortaya çıkan iletişimsel, kurumsal ve yapısal engelleri tanımlar; bu engellerin hizmet kalitesi ve haklara erişim üzerindeki etkilerini değerlendirir.					5

8	Mesleki görüşme ve danışmanlık süreçlerini erişilebilirlik ilkesi çerçevesinde planlar; görüşme ortamı, bilgi aktarımı ve etkileşim akışını hizmet alanın ihtiyaçlarına göre düzenler.					5
9	Türk İşaret Dili ile hazırlanan kısa bilgilendirme, yönlendirme veya farkındalık içeriklerini (ör. kısa video, sunum vb.) planlar, uygular ve sunar.					5
10	Çok disiplinli çalışma ortamlarında ekip içi iletişimi etkili biçimde yürütür; tercüman, uzman ve hizmet alan rollerini ayırt ederek rol karmaşasını önleyecek profesyonel iş birliği geliştirir.					5
11	Sağlık, sosyal hizmet, eğitim, adalet ve kamu hizmetleri gibi farklı alanlarda sağır bireylerle etkileşime ilişkin riskleri ve gereksinimleri analiz eder; alana özgü erişilebilir iletişim çözümleri önerir.					5
12	Vaka temelli problem çözme yaklaşımıyla, mesleki iletişim süreçlerinde karşılaşılan sorunları sistematik biçimde analiz eder; uygulanabilir ve sürdürülebilir çözüm önerileri geliştirir.					5
13	Mesleki uygulamalarını kanıta dayalı bilgi, mevzuat ve etik çerçeveye ilişkilendirir; gerektiğinde ilgili kurumlara yönlendirme ve başvuru mekanizmalarını doğru biçimde kullanır.					5
14	Yaşam boyu öğrenme ve mesleki gelişim bilinciyle, sağır ve işitme engelli bireylerle iletişim konusunda kendini sürekli geliştirmeyi; güncel yaklaşımları izleyerek mesleki yeterliliklerini artırmayı hedefler					5

*1 en düşük, 2 düşük, 3 orta, 4 yüksek, 5 en yüksek ya da tamamen/kısmen şeklinde de belirtilebilir.

AKTS (İŞ YÜKÜ TABLOSU)

Etkinlikler	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yüğü
Ders Süresi (Sınav haftası dahil 14 hafta)	13	2	26
Laboratuvar			
Uygulama			
Derse Özgü Staj (varsa)			
Alan Çalışması			
Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi (Ön çalışma, pekiştirme)	13	5	65
Sunum / Seminer Hazırlama	1	1	1
Proje	1	1	1
Ödevler	1	1	1
Ara sınavlar	1	1	1
Yarıyıl Sonu Sınavı	1	1	1
Toplam			96/30=3.2